

2.6.2022

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan kokous

Aika torstai 2.6.2022 klo 9.00-10.38

Paikka Microsoft Teams

Osallistujat valtioneuvoston controller Jaana Kuusisto, valtiovarain controller -toiminto (puheenjohtaja)
valtioneuvoston apulaiscontroller Esko Mustonen, valtiovarain controller -toiminto (varapuheenjohtaja)

yksikön päällikkö Meri-Tuulia Pitkänen, valtioneuvoston kanslia
talousjohtaja Risto Hakoila, ulkoministeriö
tarkastusjohtaja Kaisa Sistonen, oikeusministeriö
talous- ja suunnittelujohtaja Kati Korpi, sisäministeriö (Kari Santalahden varajäsenenä)
talousjohtaja Kristiina Olsson, puolustusministeriö
budjettineuvos Juha Halonen, valtiovarainministeriö
neuvotteleva virkamies Heli Irola, valtiovarainministeriö
talousjohtaja Jukka Nummikoski, maa- ja metsätalousministeriö
hallitusneuvos Veera Kojo, liikenne- ja viestintäministeriö (Pasi Ovaskan varajäsenenä)
johtava asiantuntija Ville Autero, työ- ja elinkeinoministeriö
talouspäälikkö Taina Vähimaa, työ- ja elinkeinoministeriö (osan kokouksesta Ville Auteron varajäsenenä)
tarkastusneuvos Jorma Partanen, ympäristöministeriö (Timo Jaakkolan varajäsenenä)
apulaisjohtaja Väinö Viherkoski, Valtiontalouden tarkastusvirasto
apulaisjohtaja Tanja Wistbacka, Valtiokonttori
johtava riskienhallinnan asiantuntija Heikki Launiemi
tietohallintoneuvos Tuija Kuusisto, valtiovarainministeriö
johtava asiantuntija, VAHTI-pääsihteeri Kimmo Rousku, Digi- ja väestötietovirasto / VAHTI-johdoryhmä)

assistentti Taru Mäkelä, valtiovarain controller -toiminto, sihteeri

Kutsuttuina asiantuntijoina

erityisasiantuntija Terhi Sääskilahti, valtiovarainministeriö
johtava asiantuntija Johanna Järvinen, oikeusministeriö
kyber turvallisuusjohtaja Rauli Paananen, liikenne- ja viestintäministeriö

Poissa turvallisuuspäälikkö Kari Santalahti, sisäministeriö
tarkastusneuvos Sari Korpimies, opetus- ja kulttuuriministeriö
hallitusneuvos Pasi Ovaska, liikenne- ja viestintäministeriö
talousjohtaja Mikko Staff, sosiaali- ja terveysministeriö

1 Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja toivotti osallistujat tervetulleiksi ja avasi kokouksen. Asialista hyväksyttiin sellaisenaan.

2 Kyberturvallisuuden ajankohtaiset asiat

Kyberturvallisuusjohtaja Rauli Paananen, liikenne- ja viestintäministeriö

Rauli Paananen esitteli Suomen kyberturvallisuusstrategiaa. Viimeisin, vuonna 2019 tehty strategia täydentää vuonna 2013 laadittua strategiaa. Kyberturvallisuusstrategian tavoitteena on kansainvälisen yhteistyön kehittäminen, kyberturvallisuuden johtamisen, suunnittelun ja varautumisen parempi koordinaatio ja kyberturvallisuuden osaamisen kehittäminen.

Kyberturvallisuuden kehittämisohjelma toteuttaa kyberturvallisuusstrategiaa. Se on konkreettinen toimeenpanosuunnitelma, joka pitkällä aikavälillä ja toimialat ylittävästi kehittää kyberturvallisuutta. Ohjelmaa arvioidaan ja päivitetään vuosittain. Ohjelman toimenpiteet ovat yli hallituskautisia ja sen teemat ovat huippuluokan osaaminen, kiinteä yhteistyö, vahva kotimainen kyberturvateollisuus ja tehokkaat kansalliset kyberturvakyvykkyudet. Kehittämisohjelman toimeenpanoon on osoitettu 2,2 miljoonan euron rahoitus vuodelle 2022. Lisäksi erilliset ohjelmat, mm. Haukka, Titukiri ja Digitaalinen turvallisuus 2030 täydentävät kyberturvallisuuden kehittämisohjelmaa. Nämä hankkeet vastaavat omasta rahoituksestaan. EU:n elvytyspaketista osoitetaan lisäksi RRF-rahoitusta 10 milj. euroa hankkeille, joita toteutetaan vuosina 2021–2025.

Paananen kertoi tilannekuvasta liittyen Ukrainan tilanteeseen. Ukraina on ollut kyberhyökkäysten kohteena viimeiset 10 vuotta. Suomessa on myös koettu kyberhyökkäyksiä, jotka on pystytty torjumaan. Hän kertoi myös Suomen ennakkoinnista liittyen kyberhyökkäyksiin – Suomen Nato-ilmoitus saattaa altistaa kyberhyökkäyksille.

Lopuksi Paananen kertoi kyberturvallisuuden koordinaatiosta ja julkisen hallinnon varautumisesta. Keskeinen toimija on digitalisaation, datatalouden ja julkisen hallinnon kehittämisen ministeriryhmä. Myös ministeriötasolla yhteistyötä tiivistetään ja kyberturvallisuutta kehitetään.

3 Pilvipalveluiden tietoturva ja –suoja

Johtava asiantuntija Johanna Järvinen, oikeusministeriö

Johanna Järvinen kertoi globaalien pilvipalvelujen tietoturvasta ja tietosuojasta ja niihin liittyvistä riskeistä. Globaalit pilvipalvelut ovat globaaleja ja toistaiseksi tiedonkäsittelyä ei voi rajata EU-lainsäädännön piiriin. Valtori on mm. selvittänyt, missä maissa Microsoft käsittelee henkilötietoja kuten myös sitä missä maissa Microsoftin alikäsittelijät käsittelevät henkilötietoja.

Globaalien pilvipalveluiden tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvät riskit voidaan jakaa kolmeen kategoriaan:

1. Palvelun käyttö vaarantaa ihmisten perusoikeudet, eikä ole tietosuojalainsäädännön mukaista
2. Viranomaisten toiminnan ja yhteiskuntamme tietoturvallisuus ja tiedollinen huoltovarmuus vaarantuvat
3. Euromääräisesti suuria hankintoja tehdään kilpailuttamatta ja julkisten varojen käyttö on puutteellisesti suunniteltua.

Pilvipalveluiden tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvien riskien ratkaisemiseksi on mm. seuraavia kehityssaihoita:

- Tietosuojalainsäädännön mukaiset sopimusehdot
- Sopimuskumppanin palvelu- ja sopimusmuutosten ja menettelytapojen jatkuva seuranta ja valvonta
- Kahden avaimen salaus, jolla voidaan salata jonkin osan tiedosta jopa Microsoftilta omalla salausavaimellamme
- Microsoft on esittänyt, että tämän vuoden loppuun mennessä siltä voisi ostaa puhtaasti EU-alueelta toteutettua tiedonkäsittelyä

4 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (liite 1)

Pöytäkirja hyväksyttiin sellaisenaan.

5 Valtioneuvostotasaisen riskienhallinnan kehittämisen tilannekatsaus (liite 2)

Valtioneuvoston controller Jaana Kuusisto, valtiovarainministeriö

Jaana Kuusisto kertoi valtioneuvostotasaisen riskienhallinnan kehittämisen tilanteesta. Asiasta on pidetty tilannekeskusteluja eri tahojen kanssa. Myös toimia riskienhallinnan kehittämisen edistämiseksi on suunniteltu ja käynnistetty, mm. koulutus, sanastotyö ja viestintäsuunnitelma.

6 Riskienhallinnan jaoston ajankohtaiset asiat

Valtioneuvoston apulaiscontroller Esko Mustonen, valtiovarainministeriö

Riskienhallinnan jaoston puheenjohtaja Esko Mustonen kertoi riskienhallinnan jaoston ajankohtaisista asioista. Hän kertoi tapaamisista poliittisen johdon ja virkamiesjohdon kanssa. Edessä on vielä tapaaminen VNK:n ennakoinnista vastaavien ihmisten kanssa.

Taustakeskustelujen ja jaoston oman työskentelyn pohjalta jaoston toimintasuunnitelma tiivistyy neljään asiaan: konsolidoitu opas riskienhallinnasta, riskienhallinnan kytkeminen keskeisiin prosesseihin, tilannekuva (riskienhallinnan ja riskitilannekuva) ja riskitietoisuuden lisääminen.

7 Sisäisen tarkastuksen jaoston ajankohtaiset asiat (liite 3)

Neuvotteleva virkamies Heli Iirola, valtiovarainministeriö

Sisäisen tarkastuksen jaoston puheenjohtaja Heli Iirola kertoi sisäisen tarkastuksen jaoston ajankohtaisista asioista. Toukokuun kokouksessa Mikko Helkiö kertoi valtioneuvoston Whistleblower -työryhmän ajankohtaisista asioista ja jaoston kokouksessa käytiin keskustelua siitä, miten ministeriöissä on alustavasti valmistauduttu kanavan käyttöönottoon.

Korruptiovastaiseen toimenpideohjelmaan liittyen jaostolla on kolme tehtävää. Korruptioriskeihin liittyvien ohjeiden laadinnasta sisäisille tarkastajille on tehty tarjouspyyntö, jonka määräaika on 10.6.2022.

Valtionhallinnon sisäisille tarkastajille lähetettiin kyselyn sisäisen tarkastuksen riippumattomuudesta ja tiedonsaannista. Kyselyn vastausaika päättyi toukokuun loppuun. Tuloksia käsitellään pienryhmässä.

Jaoston kokouksessa keskusteltiin myös ministeriöiden ja valtionhallinnon sisäisten tarkastusten toimintatapojen ja käytänteiden yhtenäistämisestä sekä yhteisten koulutustilaisuuksien järjestämisestä. Asialle perustetaan pienryhmä vuoden 2023 alussa.

8 Muut asiat

Ei muita asioita.

9 Seuraavat kokoukset (alustava)

6.10.2022 klo 9.00-11.00

24.11.2022 klo 9.00-10.30

10 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen klo 10.38.

Liitteet

Liite 1. Pöytäkirjaluonnos 17.3.2022

Liite 2. Valtioneuvostotasaisen riskienhallinnan kehittämisen tilannekatsaus

Liite 3. Sisäisen tarkastuksen jaoston ajankohtaiset asiat